

Patricia Cornwell

Post-mortem

Traducere din limba engleză și note de
Dorina Tătăran



Era vineri, 6 iunie, iar în Richmond ploua.

Ploaia care căzuse neîncetat încă din zori lăsase crinii cu tulpinile goale, iar asfaltul și trotuarele erau acoperite de frunze. Pe străzi se formaseră pâraie mici, iar pe terenurile de joacă și pe peluze apăruseră bălți proaspete. Am adormit în sunetul ploii care bătea în acoperișul de ardezie, iar când noaptea se dizolva în primele ore difuze ale dimineții de sâmbătă visam ceva urât.

Dincolo de geamul brăzdat de ploaie am văzut un chip alb, un chip fără formă și inuman, ca fețele păpușilor diforme făcute din ciorapi de nailon. Fereastra dormitorului meu era întunecată și deodată chipul a apărut acolo, o inteligență malefică ce privea înăuntru. M-am trezit și am privit orbește în întuneric. Nu mi-am dat seama ce mă trezise, până când telefonul a sunat din nou. Am găsit receptorul fără să bâjbâi.

— Doamnă doctor Scarpetta?

— Da.

Am întins mâna spre lampă și am aprins-o. Era 2:33 dimineața. Inima îmi bubuia în piept.

— Sunt Pete Marino. Avem un caz pe Berkeley Avenue, 5602. Cred că ar fi bine să vii.

Numele victimei, a continuat el să explice, era Lori Petersen, o femeie albă, de 30 de ani. Soțul ei îi găsisese cadavrul cu aproximativ o jumătate de oră în urmă.

Nu era nevoie de detalii. În clipa în care am ridicat receptorul și am recunoscut vocea sergentului Marino, am știut. Poate că am știut chiar în momentul în care a sunat telefonul. Oamenii care cred în vârcolaci se tem de luna plină. Eu începusem să mă tem de orele dintre miezul nopții și 3 dimineața, când vinerea devine sâmbătă și orașul e adormit.

De obicei, legistul de gardă este cel chemat la locul decesului. Dar asta nu era o situație obișnuită. După al doilea caz spusese clar că, dacă mai avea loc o crimă, trebuia să fiu chemată, indiferent de oră. Lui Marino nu-i plăcea ideea. De când fusesem numită legistă-șefă a statului Virginia, cu mai puțin de doi ani în urmă, avea o atitudine dificilă. Nu eram sigură dacă nu-i plăceau femeile sau pur și simplu nu-i plăcea de mine.

— Berkeley e în Berkeley Downs, Southside, a zis el condescendent. Știi drumul?

Mărturisind că nu știam, am notat indicațiile pe blocnotesul pe care îl țineam mereu lângă telefon. Când am închis, picioarele îmi erau deja pe podea, în timp ce adrenalina îmi curgea prin vene ca un espresso. Casa era cufundată în tăcere. Mi-am luat geanta medicală neagră, zgâriată și uzată de ani de utilizare.

Aerul nopții era ca o saună răcoroasă și ferestrele caselor din vecinătate erau întunecate. În timp ce ieșeam în marșarier de pe alee cu breakul meu bleumarin, am aruncat o privire spre lumina aprinsă de pe verandă și spre fereastra de la parter a camerei de oaspeți, unde dormea Lucy, nepoata mea de 10 ani. Încă o zi din viața ei

pe care o voi rata. O luasem de la aeroport miercuri seara. De atunci mâncaserăm împreună doar de câteva ori.

Traficul a fost lejer până am ajuns pe Parkway. Câteva minute mai târziu traversam râul James cu viteză. Stopurile din față erau ca niște rubine, iar conturul orașului se vedea fantomatic în oglinda retrovizoare. De o parte și de alta se întindeau câmpuri de întuneric, cu mici șiruri de lumină estompată la margini. *Undeva, acolo, e un bărbat*, m-am gândit. Ar putea fi oricine, merge drept, doarme sub un acoperiș și are numărul obișnuit de degete la mâini și la picioare. Probabil că este alb și mult mai tânăr decât cei 40 de ani ai mei. Este obișnuit după majoritatea standardelor și probabil nu conduce un BMW și nu frecventează barurile din Slip sau magazinele de haine de lux de pe Main Street.

Pe de altă parte însă, ar putea. Putea fi oricine și era nimeni. Domnul Nimeni. Genul de individ pe care nu ți-l mai amintești după ce urci 20 de etaje singură cu el în lift.

Devenise autoproclamatul stăpân întunecat al orașului, o obsesie pentru mii de oameni pe care nu-i văzuse niciodată și o obsesie pentru mine. Domnul Nimeni.

Deoarece crimele începuseră cu două luni în urmă, era posibil să fi fost eliberat recent din închisoare sau dintr-un spital de psihiatrie. Acestea erau speculațiile săptămâna trecută, dar teoriile se schimbau constant.

A mea a rămas aceeași de la început. Eram convinsă că nu era în oraș de mult timp, că mai făcuse asta și înainte în altă parte și că nu petrecuse nici măcar o zi în spatele ușilor încuiate ale unei închisori sau ale unui spital de psihiatrie judiciară. Nu era dezorganizat, nu era amator și, cu siguranță, nu era „nebun“.

Wilshire era la două semafoare mai jos pe stânga, Berkeley era prima la dreapta după aceea.

Vedeam luminile albastre și roșii clipind la două străzi distanță. În fața numărului 5602 strada era luminată ca locul unui dezastru. O ambulanță cu motorul huruind zgomotos era alături de două mașini de poliție fără însemne, cu luminile de pe grila radiatorului intermitente, și trei mașini de poliție albe cu barele luminoase pornite la maximum. Echipa de știri de la Canalul 12 tocmai sosise. Luminile clipeau de-a lungul străzii și mai multe persoane în pijamale și halate de casă ieșiseră pe verande.

Am parcat în spatele dubei echipei de știri, în timp ce un cameraman traversa strada în pas alert. Cu capul plecat și gulerul hainei de ploaie kaki ridicat până la urechi, am mers repede de-a lungul zidului de cărămidă, până la ușa de intrare. Întotdeauna am avut o aversiune aparte pentru apariția mea la știrile de seară. De când începuseră strangulările din Richmond, biroul meu era asaltat de aceiași reporteri care sunau din nou și din nou cu aceleași întrebări lipsite de tact.

„Dacă este vorba de un criminal în serie, doamnă doctor Scarpetta, asta nu înseamnă că este foarte probabil să se întâmple din nou?”

De parcă își doreau să se întâmple din nou.

„Este adevărat că ați găsit urme de mușcături pe ultima victimă, doamnă doctor?”

Nu era adevărat, dar indiferent cum răspundeam la o astfel de întrebare, nu aveam cum să câștig.

„Fără comentarii”, și ei presupun că e adevărat. „Nu”, și în ediția următoare apare „Dr. Kay Scarpetta neagă că s-au găsit urme de mușcături pe corpurile victimelor...”.

Criminalului, care citește ziarele la fel ca toată lumea, îi vine o idee nouă.

Știrile recente erau exagerate și înfiorător de detaliate. Depășeau cu mult scopul util de a avertiza cetățenii orașului. Femeile, în special cele care locuiau singure, erau îngrozite. Vânzările de pistoale și de încuietori cu zăvor au crescut cu 50% în săptămâna de după a treia crimă, iar adăposturile pentru animale au rămas fără câini — un fenomen care, desigur, a ajuns și el pe prima pagină. Ieri, faimoasa și premiata reporteră de poliție Abby Turnbull și-a demonstrat tupeul obișnuit venind la biroul meu și amenințându-mi angajații cu Legea privind libertatea de informare, într-o încercare eșuată de a obține copii ale rapoartelor de autopsie.

Relatările despre crime căpătaseră un ton agresiv în Richmond, un vechi oraș din Virginia cu 220 000 de locuitori, care în anul precedent fusese clasat de FBI pe locul al doilea în Statele Unite la rata omuciderilor pe cap de locuitor. Nu era neobișnuit ca medici legiști din țările Commonwealth-ului britanic să petreacă o lună la institutul unde lucram, ca să aprofundeze studiul plăgilor prin împușcare. Nu era neobișnuit ca polițiști de carieră precum Pete Marino să părăsească nebunia din New York sau Chicago doar ca să constate că în Richmond era și mai rău.

Aceste crime sexuale erau neobișnuite. Cetățeanul obișnuit nu se poate identifica cu schimburile de focuri legate de droguri și violență domestică sau cu un bețiv care înjunghie pe altul pentru o sticlă de Mad Dog. Dar aceste femei ucise erau colegele lângă care stai la serviciu, prietenele pe care le inviți la cumpărături sau la un pahar, cunoștințele cu care discuți la petreceri, cele

alături de care stai la rând la casa de marcat. Erau vecina cuiva, sora cuiva, fiica cuiva, iubita cuiva. Erau în propriile case, dormind în propriile paturi, când domnul Nimeni pătrundea pe una dintre ferestre.

Doi polițiști în uniformă flancau ușa de la intrare, care era larg deschisă și baricadată cu o bandă galbenă, avertizând: LOCUL CRIMEI — NU TRECEȚI.

— Doc!

Puteam să-i fiu mamă acestui băiat îmbrăcat în albastru care s-a dat laoparte în capătul scărilor și a ridicat banda de marcat, să mă lase să trec pe sub ea.

Camera de zi era impecabilă și decorată cu gust, în nuanțe calde de roz. Într-un colț, un dulap frumos din lemn de cireș adăpostea un televizor mic și un CD player. În apropiere, pe un suport erau niște partituri și o vioară. Sub o fereastră cu perdele, cu vedere spre peluza din față, era o canapea modulară, iar pe măsuta de cafea din sticlă din fața ei erau câteva reviste așezate ordonat. Printre ele, *Scientific American* și *New England Journal of Medicine*. De-a lungul unui covor chinezesc cu un dragon și un medalion cu trandafiri pe un fundal crem era o bibliotecă din lemn de nuc. Volumele provenite direct din programa unei facultăți de medicină umpleau două rafturi.

O ușă deschisă ducea într-un coridor care se întindea pe toată lungimea casei. În dreapta mea erau niște camere, iar în stânga era bucătăria, unde Marino și un polițist tânăr vorbeau cu un bărbat care am presupus că era soțul.

Eram vag conștientă de blaturile curate, de linoleumul și electrocasnicele într-o nuanță alb-murdar pe care producătorii o numesc „migdală”, precum și de galbenul-pă

al tapetului și al perdelelor. Dar atenția mea era fixată pe masă. Acolo era un rucsac roșu de nailon, al cărui conținut fusese verificat de poliție: un stetoscop, o lanternă de buzunar, un recipient Tupperware în care fusese odată o masă sau o gustare și ediții recente ale *Annals of Surgery*, *Lancet* și *Journal of Trauma*. Deja eram complet tulburată.

Marino m-a privit distant când m-am oprit lângă masă, apoi mi l-a prezentat pe Matt Petersen, soțul. Petersen era prăbușit într-un scaun, cu fața marcată de șoc. Era extrem de chipeș, aproape frumos, cu trăsături perfect conturate, părul negru ca pana corbului și pielea netedă, cu o ușoară nuanță de bronz. Avea umeri lași și corp solid, dar frumos conturat, îmbrăcat lejer într-o cămașă albă Izod și blugi albaștri decolorați. Privea în jos, cu mâinile ținute rigid în poală.

— Astea sunt ale ei? am încercat să aflu.

Articolele medicale ar fi putut aparține soțului.

„Da”-ul lui Marino a fost o confirmare. Ochii lui Petersen s-au ridicat încet. De un albastru intens, dar înroșiți, păreau ușurați când s-au fixat pe mine. Sosise legista, o rază de speranță acolo unde nu mai era niciuna.

A murmurat în fraze trunchiate, specifice unei minți fragmentate, uluite:

— Am vorbit cu ea la telefon. Aseară. Mi-a spus că va ajunge acasă pe la 00:30, venea de la VMC, de la Urgență. Am ajuns, am găsit luminile stinse, am crezut că se culcase deja. Apoi am intrat acolo....

Vocea i s-a ridicat tremurând și a inspirat adânc.

— ...am intrat acolo, în dormitor.

Ochii îi erau disperați și plini de lacrimi și mă implora.

— Vă rog! Nu vreau ca oamenii să se uite la ea, să o vadă așa. *Vă rog!*

I-am spus cu blândețe:

— Trebuie examinată, domnule Petersen.

Un pumn a lovit brusc blatul mesei, într-un acces de furie care m-a făcut să tresar.

— Știu!

Privirea îi era sălbatică.

— Dar toți, poliția... toți!

Vocea îi tremura.

— Știu cum e! Reporterii și tot felul de oameni roind peste tot. Nu vreau ca toți nenorociții și neamurile lor să se holbeze la ea!

Marino nici n-a clipit.

— Ascultă. Și eu am o soție, Matt. Știu cum te simți, da? Ai cuvântul meu că va fi tratată cu respect. Același respect pe care l-aș vrea dacă aș fi în locul tău, bine?

Obişnuitele minciuni liniștitoare.

Morții sunt fără apărare, iar profanarea acestei femei, la fel ca a celorlalte, abia începuse. Știam că nu se va sfârși până când Lori Petersen nu va fi întoarsă pe dos, fiecare centimetru din ea fotografiat și totul expus ca să fie văzut de experți, poliție, avocați, judecători și membri ai juriului. Vor fi idei, remarci despre trăsăturile ei fizice sau lipsa acestora. Se vor face glume puerile și comentarii cinice, în timp ce victima — nu ucigașul — va fi judecată, fiecare aspect al persoanei ei și al modului în care a trăit fiind analizat, judecat și, în unele cazuri, denigrat.

O moarte violentă este un eveniment public și tocmai această fațetă a profesiei mele îmi repugna. Eu făceam tot posibilul să păstrez demnitatea victimelor. Dar nu puteam face mare lucru după ce persoana devenea un număr de dosar, o probă care trecea din mână în mână. Intimitatea îi era distrusă complet, la fel ca viața.

Marino m-a condus afară din bucătărie, lăsându-l pe polițist să continue interogatoriul lui Petersen.

— Ai făcut pozele? l-am întrebat.

— Cei de la ID sunt acolo acum, prelevează probe de pe toate suprafețele, a răspuns, referindu-se la agenții de la Serviciul Identificări, care procesau locul faptei. Le-am spus să nu se apropie de cadavru.

Ne-am oprit pe hol.

Pe pereți erau atârinate câteva acuarele reușite și o colecție de fotografii cu promoțiile de absolvire ale soțului și ale soției, iar printre ele o fotografie color cu aer artistic, în care tânărul cuplu stătea sprijinit de niște stâlpi de lemn roși de vreme, având plaja în spate. Pantalonii le erau suflecați până la gambe, vântul le ciufulea părul, iar soarele îi îmbujorase. Fusesse frumoasă în viață, blondă, cu trăsături delicate și un zâmbet fermecător. Studiase la Brown, apoi făcuse Medicina la Harvard. Soțul ei își petrecuse anii de facultate la Harvard. Probabil că acolo se cunoscuseră și părea că el era mai tânăr decât ea.

Ea. Lori Petersen. Brown. Harvard. Inteligentă. 30 de ani. Pe cale să-și împlinească visul. După cel puțin opt ani de pregătire medicală istovitoare. Doctoriță. Totul distrus în câteva minute de plăcerea perversă a unui străin.

Marino mi-a atins cotul.

Mi-am luat privirea de la fotografii, iar el a arătat spre ușa deschisă din stânga, puțin mai în față.

— Pe aici a intrat.

Era o cameră mică, cu pardoseală din gresie albă și pereți tapetați în albastru Williamsburg. Acolo era o toaletă, o chiuvetă și un coș de rufe din paie. Fereastra de deasupra toaletei era larg deschisă, un pătrat de întuneric

prin care se strecura aerul rece și umed, fluturând perdelele albe. Dincolo, printre copacii întunecați și deși, cicadele țârlăiau strident, ca niște fierăstraie.

— Plasa e tăiată.

Marino avea o expresie impasibilă când s-a uitat la mine.

— E rezemată de spatele casei. Chiar sub fereastră e o bancă de la masa de picnic. Se pare că a tras banca acolo, să poată urca și să intre.

Scanam podeaua, chiuveta, partea de sus a toaletei. Nu vedeam murdărie, pete sau urme de pași, dar era greu de spus de unde stăteam și nu aveam de gând să risc să contaminez ceva.

— Fereastra asta era încuiată? am întrebat.

— Nu pare că era. Toate celelalte sunt încuiate. Le-am verificat deja. Se pare că ar fi trebuit să depună mult efort ca să se asigure că aceasta este încuiată. Dintre toate ferestrele, este cea mai accesibilă, aproape de sol, în spate, unde nimeni nu poate vedea ce se întâmplă. Era mai bine decât să intre prin fereastra dormitorului, pentru că, dacă tipul e silențios, ea n-avea cum să-l audă tăind plasa de aici și urcându-se, atât de departe pe hol.

— Și ușile? Erau încuiate când soțul a ajuns acasă?

— Așa spune el.

— Atunci criminalul a ieșit pe unde a intrat, am concluzionat eu.

— Așa se pare. Un individ meticulos, nu?

Se ținea de tocul ușii, aplecându-se în față fără să pășească înăuntru.

— Nu văd nimic aici, de parcă ar fi șters după el, să se asigure că nu lasă urme pe toaletă sau pe podea. A plo-
uat toată ziua.

Ochii lui erau inexpressivi în timp ce mă fixau.

— Picioarele lui ar fi trebuit să fie ude, poate pline de noroi.

Mă întrebam unde voia să ajungă Marino cu asta. Era greu de citit și niciodată nu reușeam să-mi dau seama dacă era un bun jucător de poker sau pur și simplu lent la minte. Era exact genul de detectiv pe care îl evitam când aveam de ales — un tip arogant și absolut inaccesibil. Se apropia de 50 de ani, avea fața marcată de viață și şuvițe lungi și cărunte, cu cărare joasă într-o parte și pieptănate peste chelie. Înalt de cel puțin 1,80 metri, avea burta proeminentă, de la zeci de ani de bourbon sau bere. Cravata demodată, lată, cu dungi roșii și albastre era unsuroasă în jurul gâtului, de la verile pline de sudoare. Marino era genul de personaj din filmele cu duri, un detectiv particular grosolan și vulgar, care probabil avea acasă un papagal spurcat la gură și o măsuță de cafea plină cu reviste *Hustler*.

Am parcurs holul și m-am oprit în fața dormitorului principal. Am simțit cum mi se golește sufletul.

Un criminalist era ocupat să presare pudră neagră pe fiecare suprafață; un al doilea filma totul.

Lori Petersen era întinsă pe pat, iar cuvertura albastru cu alb atârna la picioarele acestuia. Cearșaful fusese împins în jos și mototolit la picioarele ei, cuvertura fusese trasă din colțurile de sus, dezvelind salteaua, iar pernele erau îngrămădite în dreapta capului. Patul părea epicentrul unei furtuni violente, înconjurat de liniștea netulburată a mobilierului de dormitor din stejar lustruit, tipic clasei de mijloc.

Ea era goală. Pe covorașul colorat din dreapta patului era halatul ei de bumbac galben-pal. Era tăiat de la guler

până la tiv, la fel ca în cele trei cazuri anterioare. Pe noptiera cea mai apropiată de ușă era un telefon cu cablul smuls din perete. Cele două lămpi de pe o parte și de alta a patului erau stinse, cablurile fiind tăiate. Un cablu îi lega încheieturile, care erau fixate la nivelul spatelui. Celălalt cablu era legat într-un model diabolic de creativ, de asemenea similar cu primele trei cazuri. Înfășurat o dată în jurul gâtului, era trecut în spatele ei prin cablul din jurul încheieturilor și legat strâns în jurul gleznelor. Cât genunchii îi erau îndoiți, bucla din jurul gâtului rămânea slăbită. Când își îndrepta picioarele, fie din reflex la durere, fie din cauza greutateii agresorului de deasupra ei, legătura din jurul gâtului se strângea ca un ștreang.

Moartea prin asfixiere durează doar câteva minute. E o perioadă foarte lungă când fiecare celulă din corpul tău țipă după aer.

— Poți intra, doc, am filmat totul, a zis polițistul cu camera video.

Atentă pe unde calc, m-am apropiat de pat, mi-am pus geanta pe podea și am scos o pereche de mănuși chirurgicale. Apoi am luat aparatul și am făcut câteva fotografii ale cadavrului în poziția în care era. Fața ei era grotescă, umflată în așa hal încât era de nerecunoscut, și de un albastru-violet închis, din cauza sângelui care se adunase sub legătura strânsă din jurul gâtului. Un lichid sângerieu i se scursese din nas și din gură, pătând cearșaful. Părul blond-pai îi era răvășit. Era de înălțime medie, cel puțin 1,70 metri, și considerabil mai plinuță decât versiunea mai tânără surprinsă în fotografiile de pe hol.

Aspectul fizic era important, deoarece absența unui tipar devenea un tipar. Cele patru victime strangulate păreau să nu aibă nicio trăsătură fizică în comun, nici măcar rasa. A treia victimă era de culoare și foarte zveltă. Prima victimă era roșcată și plinuță, a doua brunetă și minionă. Aveau profesii diferite: profesoară, scriitoare independentă, recepționeră, iar acum, doctoriță. Locuiau în zone diferite ale orașului.

Am scos din geantă un termometru lung și am măsurat temperatura din cameră, apoi pe cea a corpului ei. Aerul avea 22 de grade, iar corpul ei 34,2 grade. Ora decesului este mai greu de stabilit decât se crede. Nu poate fi stabilită cu exactitate decât dacă moartea a fost observată direct sau dacă ceasul victimei — un Timex — s-a oprit. Dar Lori Petersen era moartă de cel mult trei ore. Corpul ei se răcise cu unul sau două grade pe oră, iar *rigor mortis* începuse să se instaleze în mușchii mici.

Am căutat orice urmă evidentă care ar fi putut să nu supraviețuiască transportului la morgă. Nu erau fire de păr pe piele, dar am găsit o mulțime de fibre și fără îndoială majoritatea proveneau de la lenjeria de pat. Cu o pensetă am colectat o probă din ele, unele minuscule și albicioase, iar altele care păreau să provină dintr-un material albastru-închis sau negru. Le-am pus în mici cutii metalice pentru probe. Cele mai evidente probe erau mirosul pregnant și petele unui reziduu transparent și uscat ca lipiciul, de pe partea superioară a coapselor, atât în față, cât și în spate.

Lichidul seminal era prezent în toate cazurile, dar avea o valoare serologică redusă; 20% dintre bărbați se bucurau de distincția de a fi nesecretori. Asta însemna că antigenii

grupelei lui sanguine nu puteau fi găsiți în celelalte fluide corporale, precum saliva, sperma sau transpirația. Cu alte cuvinte, în lipsa unei probe de sânge, nu i se putea stabili grupa sanguină.

Cu doar doi ani în urmă, faptul că ucigașul era nescrător ar fi reprezentat o lovitură fatală pentru criminaliști. Dar acum exista profilarea ADN, o tehnică recent introdusă și suficient de relevantă pentru a identifica un agresor excluzând practic orice altă ființă umană, cu condiția ca poliția să-l prindă mai întâi, să obțină probe biologice de la el și să nu aibă un geamăn identic.

Marino era în dormitor, chiar în spatele meu.

— Fereastra de la baie, a zis, uitându-se la cadavru. Ei bine, potrivit soțului, motivul pentru care era descuiată este că el a descuiat-o weekendul trecut.

L-am ascultat fără să spun nimic.

— Zice că baia aia nu e folosită aproape niciodată, decât dacă au musafiri. Se pare că el a înlocuit plasa de țânțari weekendul trecut, spune că e posibil să fi uitat să închidă fereastra la loc când a terminat. Baia nu a fost folosită toată săptămâna. Ea — a aruncat din nou o privire către cadavru — nu a avut niciun motiv să se gândească la asta, pur și simplu a presupus că e încuiată.

O pauză.

— E destul de interesant că singura fereastră pe care ucigașul a încercat-o, se pare, a fost aceea. Cea care e descuiată. La celelalte, plasele nu sunt tăiate.

— Câte ferestre sunt în partea din spate a casei?

— Trei. În bucătărie, în toaleta de serviciu și în baia de aici.

— Și toate au ferestre glisante, care se deschid vertical, cu un zăvor în partea de sus?

— Exact.